

Kennismanagement in de gehandicaptenzorg

Masterclass Kennismanagement in de gehandicaptenzorg 2016

De gehandicaptensector is continu bezig om zich verder te professionaliseren. Dat gebeurt op het niveau van de individuele medewerker die altijd bezig is zich te ontwikkelen, maar ook op het niveau van de zorgorganisatie die wil dat de cliënt de beste zorg en ondersteuning krijgt.

Tegelijk moeten organisaties het doen met minder geld. Werkprocessen worden onder de loep genomen en organisaties worden anders ingericht. Om zo doelmatig mogelijk te werken, loont het om oog te hebben voor hergebruik van kennis. Zo hoeft het wiel niet opnieuw uitgevonden te worden. Kennismanagement is belangrijk, zodat risico's van het ontbreken of verdwijnen van kennis worden vermeden.

Kennis is het sleutelwoord bij professionaliseren. Het begint bij de vraag naar nieuwe kennis; een actueel thema om van transitie naar transformatie te komen in de gehandicaptenzorg. Als zorgorganisaties hun zorg- en ondersteuningsaanbod voor de komende jaren formuleren, zullen ze ook nagaan over welke kennis, vaardigheden en attitude medewerkers moeten beschikken. En mogelijk willen ze zich daarnaast als 'kennispartner' van hun gemeente(n) profileren. Maar er zijn ook andere trends in de samenleving die

vragen om nieuwe kennis, denk bijvoorbeeld aan technologische ontwikkelingen.

Maar met alleen de ontwikkeling van nieuwe kennis ben je er niet. De kennis moet ook verspreid, geïmplementeerd en gebruikt gaan worden. Om dit proces goed te laten slagen, is kennismanagement nodig.

Om dit proces goed te borgen, organiseert de VGN voor haar leden de masterclass 'Kennismanagement in de gehandicaptenzorg'. Deelnemers krijgen tijdens deze masterclass praktische instrumenten aangereikt en kunnen hun kennis en ervaringen uitwisselen met collega's van andere organisaties. In het najaar van 2016 organiseert de VGN voor de elfde keer deze masterclass.

Kennismanagement is een omgeving realiseren, waarin mensen verleid worden om slim om te gaan met hun eigen kennis en de kennis van anderen om zo hun individuele en collectieve ambities te realiseren. Het ultieme doel van kennismanagement is deskundigheidsbevordering (kennis) en competentieontwikkeling (kunnen) van medewerkers.

Doel

De masterclass heeft tot doel om portefeuillehouders kennisbeleid beter toe te rusten in het managen van kennis binnen de eigen organisatie en tussen organisaties. Zo worden kennis en vaardigheden op het gebied van kennismanagement aangereikt. Ook krijgen zij de mogelijkheid om ervaringen in de vormgeving en uitvoering van intern kennisbeleid uit te wisselen.

Leerdoelen

- Inzicht krijgen in verschillende benaderingen en aspecten van kennismanagement en hoe succesvol toe te passen in de eigen praktijk.
- Inzicht krijgen in het brede scala van oplossingsrichtingen.
- Kennismaken met mogelijke concrete interventies (leerinstrumenten).
- Leren wat een organisatiegeheugen is en hoe een kenniscollectie kan worden opgebouwd.
- Inzicht krijgen in motivationele en veranderkundige aspecten en strategieën rond kennismanagement.
- Praktische verwerking van theorie in de eigen situatie.
- Leren van elkaars praktijksituatie via terugkoppeling door medecursisten en door docenten op het plan van aanpak.

Doelgroep

De masterclass is bedoeld voor medewerkers die zich binnen hun organisatie actief met kennisbeleid bezig houden en daarbij een aansturende rol hebben. Bijvoorbeeld directeuren/managers van kennis- en expertisecentra, directiesecretarissen, onderzoekscoördinatoren, kwaliteitscoördinatoren en opleidingsfunctionarissen.

Het werkterrein van eerdere deelnemers betrof verschillende cliëntgroepen, zoals mensen met epilepsie, mensen met een lichamelijke, zintuiglijke en/of verstandelijke beperking. Herhaaldelijk is teruggehoord van de deelnemers dat het rendement vergroot wordt als binnen de organisatie meerdere medewerkers dezelfde masterclass hebben gevolgd hetzij in dezelfde, hetzij in verschillende edities.

Ik was erg tevreden over de masterclass Kennismanagement in de gehandicaptenzorg. Krachtige input theorie, instrumenten en praktijkvoorbeelden (eye-openers) en 'opdracht' om dit op de eigen praktijk/casus toe te passen.

Inhoud

De masterclass bestaat uit een aantal interactieve sessies, waarbij docenten van DNV met de deelnemers aan de slag gaan. Hierbij staat de eigen praktijksituatie van de deelnemer centraal. Deelnemers leren om kennisbeleid in hun eigen organisatie zelf te ontwikkelen en te implementeren. Daarbij is de ene organisatie al verder in denken en uitvoeren dan de andere. Er wordt dus van een heterogene groep deelnemers uitgegaan.

De deelnemer wordt tijdens het traject gestimuleerd de aangereikte methoden en instrumenten toe te passen in de dagelijkse werkpraktijk en hierbij andere mensen uit het werkveld te betrekken. Ook is er aandacht voor de veranderkundige aspecten die daarbij een rol spelen.

De masterclass Kennismanagement levert het meeste op als je als organisatie een plan op het gebied van kennismanagement hebt.

Om het aangereikte materiaal en de leerstof optimaal te benutten, adviseren wij deelnemers de tijd te nemen om ook tussen de cursusdagen door te werken aan hun casus. Hierdoor wordt het materiaal eigen gemaakt, toegepast op de eigen situatie en ontstaat de gelegenheid om specifieke vragen omtrent toepassing in de eigen organisatie aan de orde te stellen. Dit kan door tussentijds contact met de docenten op te nemen of door de

vragen op de eerstvolgende cursusdag aan de orde te stellen.

Tijdens de masterclass en gedurende de implementatie van de casus vragen we deelnemers hun casus te beschrijven. De verschillende casussen zullen ook onderling gedeeld worden.

Door theorie en toepassing steeds af te wisselen, wordt het aangereikte gedachtegoed zo concreet mogelijk toepasbaar voor de organisatie. Oefening, toepassing en uitwisseling van ervaringen staan in deze cursus centraal.

Onderwerpen

Onderwerpen waar deelnemers mee aan de slag gingen, waren onder andere:

- een startnotitie kennisbeleid of een kennisagenda;
- evaluatie van een kenniskring;
- explicitering van ervaringskennis;
- de vormgeving van een kenniscentrum, een leeracademie of een digitale leeromgeving;
- ontwikkeling en inrichting van een digitale kenniscollectie;
- het opzetten van zorgprogramma's.

Community

Tijdens de masterclass werken deelnemers ook via een community op de website van de VGN. Via

die community kunnen deelnemers informatie met elkaar uitwisselen, elkaar bevragen en tips geven. Ook wordt zo extra informatie beschikbaar gesteld en worden opdrachten ingeleverd via de community.

Studiebelasting

Naast de bijeenkomsten is er huiswerk. Dit kost deelnemers ongeveer vier uur per lesdag. We raden aan om naast de bijeenkomsten ook alvast de huiswerkuren in te plannen in uw agenda. Dit om modellen en andere, aangereikte, gedachten goed te kunnen toepassen op de eigen casus. En om ervoor te zorgen dat deelnemers een passend plan voor hun eigen organisatie ontwikkelen, waar ze tijdens en na de cursus direct mee aan de slag kunnen.

Kenniskaart

Voor de eerste dag vragen we u een kenniskaart in te vullen. Hiermee deelt de deelnemer informatie over zichzelf, zijn/haar organisatie, kennis en ervaring. Een onderdeel van de kenniskaart is een beschrijving van de leervraag uit de eigen werksituatie. De kenniskaart is uiteindelijk ook een instrument van kennismanagement: het biedt een goede ondersteuning om elkaar en elkaars kennis terug te vinden, zowel tijdens als na de masterclass.

Docenten

Ir. Jan Kingma, adviseur kennismanagement DNV

Als senior adviseur ondersteunt ir. Jan Kingma organisaties bij de vormgeving, voorbereiding en implementatie van kennismanagement. Tot zijn klantenkring behoren naast bedrijven ook onderdelen en directies van verschillende ministeries. Verder is hij één van de hoofddocenten van de achtdaagse masterclass Kennismanagement die DNV al jaren succesvol organiseert samen met managementcentrum De Baak. Jan Kingma is de laatste jaren vooral betrokken geweest bij het structureren van kennisintensieve organisaties, de organisatie en implementatie van kennismanagement initiatieven met speciale aandacht voor het opzetten en implementeren van interne en externe kennis- en expertisecentra.

Drs. Ing. Pieter Verhoeven, adviseur kennismanagement DNV

Drs. ing. Pieter Verhoeven is adviseur kennismanagement bij DNV. In zijn rol als adviseur zoekt Pieter Verhoeven het liefst in een open dialoog met opdrachtgever en belanghebbenden naar de toegevoegde waarde van kennismanagement. Daarbij laat hij bij voorkeur organisaties hun kracht in kennismanagement zelf ervaren. Hij heeft een passie voor bedrijven, waarin techniek en mensen samenvloeien en resulteren in duurzaamheid en innovatie. Vanuit zijn ervaring als kennismanager binnen een internationale bouwonderneming ligt

zijn kracht in de vertaling van kennismanagement naar de essentie voor de werkvloer tot aan directies.

Drs. Annelies Kleijisen, adviseur en opleider DNV

Drs. Annelies Kleijisen studeerde Beleid- en Organisatiewetenschappen aan Katholieke Universiteit van Brabant. Na haar studie was zij zeven jaar werkzaam voor adviesbureau Rijnconsult als adviseur op het gebied van strategieontwikkeling, organisatie-inrichting en besturingsvraagstukken. Vanuit deze hoek heeft zij zich gespecialiseerd in kennismanagement vraagstukken en heeft diverse trajecten op dat terrein binnen de profit en non-profit sector uitgevoerd.

Sinds 2003 is Annelies werkzaam bij DNV als adviseurs en opleider. Haar speerpunten zijn: het ontwerpen, van kennisstrategieën, het opzetten van kennis- en expertisecentra en het oplossen van allerhande vraagstukken rond vertrekkende expertise.

Het meest geslaagde onderdeel was het oefenen met de aangereikte instrumenten in kleine groepjes deelnemers. Dat dwong mij om mijn eigen gedachten beter op een rij te zetten door de scherpe vragen van de klasgenoten en voorkwam dat het alleen bij 'powerpointkennis' bleef. Verder goed om te vergelijken met andere organisaties.

Programma

De masterclass Kennismanagement in de gehandicaptenzorg bestaat uit een basismodule van twee aansluitende dagen en twee aanvullende terugkomdagen.

Basismodule

Donderdag 3 en vrijdag 4 november 2016

Van 9:30 tot 17:00 uur

Tijdens deze twee dagen krijgen deelnemers de basiselementen voor succesvol kennismanagement aangereikt. Deelnemers wisselen tevens leervragen met elkaar uit in het kader van hun eigen casus. Een succesvolle aanpak voor kennismanagement wordt gepresenteerd en deelnemers oefenen met de Kennismanagement Navigator. Daarnaast gaan de docenten in op de kennis- en leercyclus.

Terugkomdagen

Donderdag 24 november en donderdag

15 december 2016

Van 9:30 tot 17:00 uur

In de aanvullende terugkomdagen komt, naast dat deelnemers in groepjes werken aan de eigen casus, veelal ook nog een inhoudelijk onderwerp aan bod. Deze onderwerpen worden zoveel mogelijk afgestemd op de behoeften van de deelnemers. Mogelijke onderwerpen die in de aanvullende sessies aan bod kunnen komen, zijn:

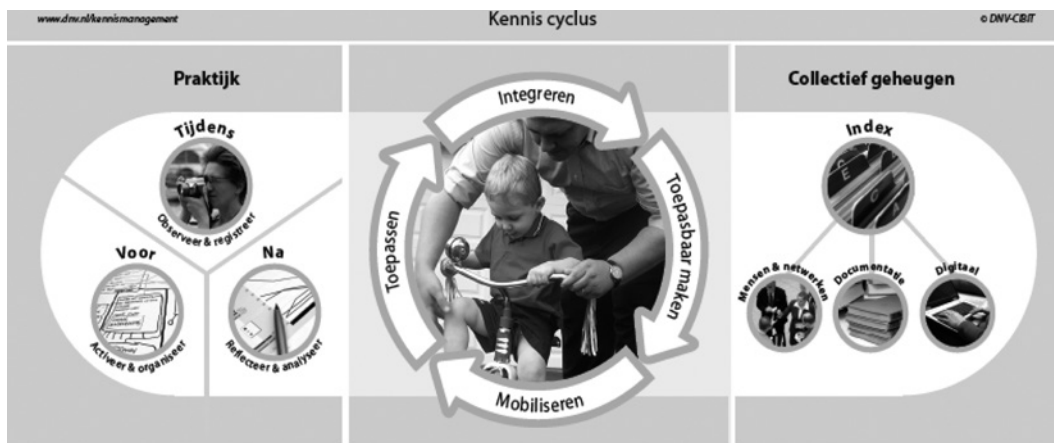
- Kenniscentra: steeds meer organisaties richten een kenniscentrum op of zijn een kenniscentrum.

Aan de hand van theorie en praktijk worden de belangrijkste elementen van een kenniscentrum behandeld.

- Kennisstrategie: om de kennisagenda op te stellen brengen de deelnemers op systematische wijze in kaart welke kennisgebieden bijdragen aan de strategische thema's van de organisatie, zie figuur 1: Kennis- en leercyclus.
- Kennisnetwerken: kennis is in de praktijk dwars door - en langs - organisatiecontouren georganiseerd. Een netwerkbenadering verschaft

inzicht in de manier waarop kennis zich manifesteert.

- Intranetten, portal en content management: het gebruik van IT wordt vanzelfsprekend in verband gebracht met kennis.
- Motiveren en veranderen: in de regel gaat kennismanagement gepaard met veranderen. Een passende veranderstrategie is veelal een belangrijke succesfactor bij de invoering van kennismanagement.

Figuur 1: Kennis- en leercyclus

Vooraf het koppelen van de casussen aan de theorie vond ik erg prettig. Omdat je dan direct inzichtelijk krijgt waarom bepaalde dingen niet of juist wel werken.

Ik vind het zeker een aanrader! Al zou ik er wel bij zeggen dat je het er niet 'even' bij kunt doen. Het zijn lange dagen, ik heb voor elke dag toch ook flink wat voorbereidingstijd nodig gehad en moest echt opletten. Dus goed inplannen!

Praktische informatie

Locatie

Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN),
Oudlaan 4 te Utrecht.

Cursusmateriaal

Op de eerste dag krijgt u een werkmap met de gebruikte presentaties, de opdrachten en relevante achtergrondartikelen.

Kosten

Deelname aan de masterclass kost voor VGN-leden € 1.895,-. Niet-leden betalen € 1.995,-. Behalve actieve aanwezigheid op alle vier cursusdagen wordt van de deelnemers verwacht dat ze de bijeenkomsten voorbereiden, werken aan hun casus en aan huiswerkopdrachten. Dit kost ongeveer vier uur per lesdag.

Aanmelden

U kunt zich tot uiterlijk 3 oktober 2016 aanmelden via www.vgn.nl/masterclass/kennismanagement.

De masterclass gaat alleen van start bij voldoende deelname. Aanmeldingen worden op volgorde van binnenkomst behandeld. Het maximum aantal deelnemers bedraagt twintig personen. Bij meer dan twintig aanmeldingen stellen wij een wachtlijst in.

Datum & Tijd	Module	Onderwerpen
3 en 4 november 2016 9.30 – 17.00 uur	Basismodule	Basisstof kennismanagement Introductie eigen casus KM navigator Kennis- en leercyclus
24 november 2016 9.30 – 17.00 uur	Aanvullende terugkomdag 1	
15 december 2016 9.30 – 17.00 uur	Aanvullende terugkomdag 2	

Na ontvangst van uw inschrijving krijgt u een schriftelijke bevestiging toegestuurd. Uw aanmelding is daarmee definitief. Na 3 oktober 2016 ontvangt u bericht of u geplaatst bent. In dat geval wordt een factuur bijgesloten.

Het is niet mogelijk om u voor een deel van de masterclass in te schrijven.

Bij annulering tot drie maanden voor de start worden € 50,- administratiekosten in rekening gebracht. Bij annulering na 3 augustus 2016 worden de volledige kosten in rekening gebracht. Er kan dan wel een collega deelnemen.

Meer informatie

Meer informatie is verkrijgbaar bij José Hoddenbagh, secretariaat@vgn.nl of 030-27 39 303.

VERENIGING GEHANDICAPTENZORG NEDERLAND — WWW.VGN.NL

Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postbus 413
3500 AK Utrecht

030-27 39 300
info@vgn.nl